

ULUSAL YETERLİLİK

13UY0172-3

MOBİL VİNÇ OPERATÖRÜ

SEVİYE 3

REVİZYON NO: 01

TADİL NO: 02

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2019

ÖNSÖZ

Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK İnşaat Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği 21.08.2019 tarih ve 2019/106 sayılı MYK Yönetim Kurulu kararı ile revize edilmiştir.

Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği Başkanlık Makamı’nın 10.06.2020 tarih ve 1570 sayılı kararı ile tadil edilmiştir.

Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği Başkanlık Makamı’nın 13.07.2021 tarih ve 2963 sayılı kararı ile ikinci kez tadil edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik'te belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler için temel ölçütler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.
- b) Ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.
- c) Ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.
- d) Ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.
- e) Ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.
- f) Ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.
- g) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

13UY0172-3 MOBİL VİNÇ OPERATÖRÜ ULUSAL YETERLİLİĞİ

1	YETERLİLİĞİN ADI	Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3)
2	REFERANS KODU	13UY0172-3
3	SEVİYE	3
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 8342 (Hafriyat makineleri ve benzer makinelerin operatörleri)
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A) YAYIN TARİHİ	20/11/2017
	B) REVİZYON/TADİL NO	Rev. No: 01 Tadil No: 02
	C) REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No'lu Revizyon 21/08/2019 - 2019/106 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No'lu Tadil 13/07/2021-2963
8	AMAÇ	<p>Bu yeterlilik Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) mesleğinin eğitim almış ve nitelik kazandırılmış kişiler tarafından yürütülmesi ve çalışmalarda kalitenin artırılması için;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, • Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, • Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	
Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı – 11UMS0175-3		
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	
Karayolları Trafik Kanununun 42 nci maddesince düzenlenen Operatörlük Belgesi'ne sahip olması gerekmektedir.		
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
11-a) Zorunlu Birimler		
13UY0172-3/A1 İSG, Çevre ve Kalite Gereklilikleri ile İş Organizasyonu 13UY0172-3/A2 Mobil Vinç Operatörlüğünde Genel Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerisi		
11-b) Seçmeli Birimler		
-		
11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları		
-		

12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
		<p>Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan sınavlara tabi tutulur. Adayların mesleki yeterlilik belgesini alabilmeleri için birimlerde tanımlanan sınavlardan başarılı olmaları şartı vardır.</p> <p>Yeterlilik birimlerindeki teorik ve performansa dayalı sınavlar, her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak her birimin değerlendirmesi bağımsız yapılmalıdır.</p> <p>Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek bir yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyarak olması gerekmektedir.</p>
13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ	Yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır.
14	GÖZETİM SIKLIĞI	-
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	<p>Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur;</p> <p>a) 5 yıl belgegeçerlilik süresi içerisinde toplamda en az iki yıl veya son altı ay boyunca ilgili alanda çalıştığını gösteren kayıtları (hizmet dökümü, referans yazısı/mektubu, sözleşme, fatura, portfolyo, vb.) sunmak,</p> <p>b) Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan uygulama sınavlarına katılmak.</p> <p>Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belgegeçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır.</p>
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN / GÜNCELLEYEN KURULUŞ(LAR)	<p>Geliştiren: Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES)</p> <p>Güncelleyen: Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES)</p>
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	İnşaat Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	<p>20/11/2017 – 2011/73</p> <p>01 Nolu Revizyon: 21/08/2019- 2019/106</p>

13UY0172-3/A1 İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE ÇEVRE KORUMA YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Koruma
2	REFERANS KODU	13UY0172-3/A1
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	20/11/2017
	B) REVİZYON/TADİL NO	Rev. No: 01 Tadil No: 02
	C) REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No’lu Revizyon 21/08/2019 - 2019/106 01 No’lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No’lu Tadil 13/07/2021-2963
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı – 11UMS0175-3		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<u>Öğrenme Çıktısı 1: İş sağlığı ve güvenliği ile çevre korumaya yönelik önlemleri açıklar.</u>		
Başarım Ölçütleri:		
1.1: Çalışma alanında İSG ile ilgili uygulanması gereken önlemleri açıklar.		
1.2: İş sağlığı ve güvenliği için kullanılması gereken KKD’leri listeler.		
1.3: Çalışacağı alanda çevre korumaya yönelik gerçekleştireceği önlemleri açıklar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 2: İş organizasyonuna yönelik işlemleri açıklar.</u>		
Başarım Ölçütleri:		
2.1. Vardiya teslim alırken yapılması gereken işlemleri açıklar.		
2.2. İş makinesi çalışma formuna kaydedilmesi gereken bilgileri listeler.		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
(T1): A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az 8 soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama 1,5-2 dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60’ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A1-2) ölçmelidir.		
8 b) Performansa Dayalı Sınav		
A1 birimine yönelik beceri ve yetkinlik ifadeleri A2 biriminin beceri ve yetkinlik kontrol listelerinde tanımlanmış olup, bu kapsamda ölçme ve değerlendirmesi yapılacaktır.		

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar		
Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.		
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN / GÜNCELLEYEN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Geliştiren: Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES) Güncelleyen: Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	İnşaat Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	20/11/2017 – 2011/73 01 Nolu Revizyon: 21/08/2019- 2019/106

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A1-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Bu birimin kazandırılması için aşağıda tanımlanan içeriğe sahip bir eğitim programının tamamlanması tavsiye edilir.

Eğitim İçeriği:

1. İş sağlığı ve güvenliği
  - 1.1.Çalışma alanında alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemleri ve önlemlerin uygulanması
    - 1.1.1.Çalışma ortamındaki tehlike ve risk faktörleri ve bunlara karşı alınacak önlemler
    - 1.1.2.Acil durumlar ve acil durumlarda yapılması gereken işlemler
    - 1.1.3.Çalışma alanında bulundurulması gereken ikaz ve uyarı levhaları
    - 1.1.4.Çalışma alanında bulundurulması gereken İSG ekipmanları
  - 1.2.İSG için kullanılması gerekli KKD'ler ve iş süreçlerinde kullanımı
  - 1.3.Çalışma alanının güvenlik açısından kontrolü
2. Çevresel risklerin azaltılmasına yönelik işlemler
  - 2.1.Ortaya çıkan atıklar ve atıklara yönelik işlemler
  - 2.2. Ortaya çıkan atıkların türlerine göre toplanması
  - 2.3.Dönüştürülebilen malzemeler
  - 2.4.Dönüştürülebilen malzemelerin geri kazanımı için gerekli ayırma ve sınıflama
3. İş organizasyonuna yönelik işlemler
  - 3.1.Vardiya teslimi sırasında yapılması gerekenler
  - 3.2.İş makinesi çalışma formunun doldurulması

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Çalışacağı alandaki tehlike ve risk faktörlerini sıralar.	A.3.1 A.3.2 A.3.3	1.1	T1
BG.2	Acil durumlarda yapılması gerekenleri açıklar.	A.5.1 A.5.2 A.5.3	1.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.3	İş makinesinin kullanımında alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini sıralar.	A.4.1 A.4.2	1.1	T1
BG.4	Çalışma alanında İSG ile ilgili bulundurulması gereken ikaz ve uyarı levhalarını listeler.	A.2.1 A.2.2 A.2.3 A.2.4 A.2.5	1.1	T1
BG.5	İş sağlığı ve güvenliği için gerekli kişisel koruyucu donanımları listeler.	A.1.1 A.1.2 A.1.3	1.2	T1
BG.6	Çalışacağı alanda çevre korumaya yönelik gerçekleştireceği önlemleri açıklar.	A.6.1 A.6.2 A.6.3	1.3	T1
BG.7	Vardiya teslim alırken yapılması gereken işlemleri açıklar.	B.2.1 B.2.2 B.2.4	2.1	T1
BG.8	İş makinesi çalışma formuna kaydedilmesi gereken bilgileri listeler.	B.4.1 B.4.2	2.2	T1

11UY0028-3/A2 MOBİL VİNÇ OPERATÖRLÜĞÜNDE GENEL MESLEKİ BİLGİ VE UYGULAMA BECERİSİ YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Mobil Vinç Operatörlüğünde Genel Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerisi
2	REFERANS KODU	13UY0172-3/A2
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A) YAYIN TARİHİ	20/11/2017
	B) REVİZYON/TADİL NO	Rev. No: 01 Tadil No: 02
	C) REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No'lu Revizyon 21/08/2019 - 2019/106 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No'lu Tadil 13/07/2021-2963
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı – 11UMS0175-3		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<u>Öğrenme Çıktısı 1: Vincin günlük kontrollerini yapar.</u>		
Başarım Ölçütleri:		
1.1: İş makinesinin çalışma öncesi genel ve dış fiziki kontrollerini yapar.		
1.2: Kullanacağı vincin fonksiyonel kontrollerini yapar.		
1.3: Arıza bildirimini nasıl yapacağını açıklar.		
1.4: Arıza tespitine nasıl yardımcı olacağını açıklar.		
1.5: Mobil vincin kabin içi temizliğini yapar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 2: Mobil vinci konumlandırır.</u>		
Başarım Ölçütleri:		
2.1: Makineyi yürütür.		
2.2: Serdümenin/işaretçinin işaretlerini nasıl takip edeceğini açıklar.		
2.3: Çalışma sahasının durumuna göre yükün indirme ve kaldırma mesafe ayarını yaparak hiza alır.		
2.4: İş makinesini sabitler.		
2.5: Yüksüz halde bekleme yaparken, makineyi park pozisyonuna getirir.		
2.6: Yer ve hat değiştirme yöntemlerini açıklar.		
2.7: İş makinesini park eder.		
2.8: İş makinesinin uzun süreli nasıl depolanacağını açıklar.		
<u>Öğrenme Çıktısı 3: Vinç ile yük elleçler.</u>		
Başarım Ölçütleri:		
3.1: Yükü halat veya kancaya sabitleme yöntemlerini açıklar.		
3.2: Yükü kaldırır.		
3.3: Yükü dönüş yapar.		
3.4: Yükün ineceği yeri nasıl kontrol etmesi gerektiğini açıklar.		

3.5: Yükü düşük hızla kontrollü şekilde hedeflenen yere indirir.

Öğrenme Çıktısı 4: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli önlemleri alır.

Başarım Ölçütleri:

4.1: Çalışma alanında İSG ile ilgili alınan önlemleri uygular.

4.2: İş sağlığı ve güvenliği için gerekli KKD'leri kullanarak çalışır.

8 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8 a) Teorik Sınav

(T1) Çoktan Seçmeli Sınav: A2 birimine yönelik teorik sınav Ek A2-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az 12 soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanmalıdır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama 1,5-2 dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A2-2) ölçmelidir.

8 b) Performansa Dayalı Sınav

(P1) Performans Sınavı: A2 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A2- 2'de yer alan "Beceriler ve Yetkinlikler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari % 70 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin (Ek A2-2) tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.

8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar

Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez.

Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.

Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.

9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN / GÜNCELLEYEN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Geliştiren: Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES) Güncelleyen: Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası (İNTES)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	İnşaat Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	02/11/2011 – 2011/73 01 Nolu Revizyon: 21/08/2019- 2019/106

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A2-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

Bu birimin kazandırılması için aşağıda tanımlanan içeriğe sahip bir eğitim programının tamamlanması tavsiye edilir.

Eğitim İçeriği:

1. Vincin günlük kontrolleri
  - 1.1: İş makinesini ve iş makinesinin hareket, yürüyüş ve dönüş sistemleri, sistemlerin kullanım özellikleri ve kullanımı
  - 1.2: İş makinesini oluşturan diğer aksamlar, kullanım özellikleri ve kullanımı
  - 1.3: İş makinesinin çalışma öncesi genel ve dış fiziki kontrolleri
  - 1.4: Vincin fonksiyonel kontrolleri ve kontroller sonucu yapılacak işlemler
  - 1.5: Arıza bildirim
  - 1.6: Arıza tespiti
  - 1.7: Kabin temizliği
2. Mobil Vinci konumlandırma
  - 2.1: Makinenin yürütülmesi ve yürütülmesi durumunda dikkat edilmesi gereken durumlar
  - 2.2: Serdümenin/işaretçinin işaretlerini takip etme
  - 2.3: Hiza alma
  - 2.4: İş makinesini sabitleme
  - 2.5: Çalışırken vinçle bekleme
  - 2.6: Yer ve hat değiştirmesi gereken durumlar ve yöntemleri
  - 2.7: İş makinesini park etme
  - 2.8: İş makinesini uzun süreli depolama
3. Mobil Vinç ile yük elleçleme
  - 3.1: Yükü halat veya kancaya sabitleme
  - 3.2: Yükü kaldırma
  - 3.3: Yükü dönüş yapma
  - 3.4: Yükün ineceği yeri kontrol etme
  - 3.5: Yükü indirme ve yükü indirirken dikkat edilmesi gereken durumlar
4. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli önlemleri
  - 4.1: Çalışma alanında İSG ile ilgili alınması gereken önlemler ve önlemlerin uygulanması
  - 4.2: İş sağlığı ve güvenliği için gerekli KKD'ler ve kullanımı
  - 4.3: İşlemler esnasında dikkat edilecek trafik kuralları

EK A2-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	İş makinesinin çalışma öncesi genel ve dış fiziki kontrollerini nasıl yapması gerektiğini açıklar.	C.1.2 C.1.6 C.1.7 C.1.8 C.1.10 C.1.18 C.1.19 C.1.20 C.1.21	1.1	T1
BG.2	Kullanacağı vincin fonksiyonel kontrollerini nasıl yapacağını açıklar.	C.2.1 C.2.2 C.2.3 C.2.6 C.2.12 C.2.14 C.2.15 C.2.18 C.2.27	1.2	T1
BG.3	Arıza bildirimini nasıl yapacağını açıklar.	C.3.1 C.3.2 C.3.3	1.3	T1
BG.4	Arıza tespitine nasıl yardımcı olacağını açıklar.	C.4.1 C.4.2 C.4.3 C.4.4	1.4	T1
BG.5	Makinenin yürütülmesi aşamasında dikkat edilmesi gereken durumları açıklar.	D.1.2 D.1.3 D.1.4 D.1.5 D.1.6	2.1	T1
BG.6	Kule mekanik kilidinin kilitli olması durumunda yapılması gerekenleri açıklar.	D.1.1	2.1	T1
BG.7	İşaretçinin işaretlerini nasıl takip edeceğini açıklar.	D.2.1 D.2.2 D.2.3 D.2.4 D.2.5 D.2.6 D.2.7 E.2.2 E.2.3	2.2	T1
BG.8	Yer ve hat değiştirmesi gereken durumlarda yapılması gerekenleri açıklar.	D.6.1 D.6.2	2.6	T1
BG.9	İş makinesinin uzun süreli nasıl depolanacağını açıklar.	D.8.1 D.8.2 D.8.3	2.8	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
		D.8.4 D.8.5 D.8.6 D.8.7 D.8.8 D.8.9 D.8.10		
BG.10	Yükün halat veya kancaya nasıl sabitlenmesi gerektiğini açıklar.	E.3.1 E.3.2 E.3.3 E.3.4 E.3.5 E.3.6 E.3.8	3.1	T1
BG.11	Yükün ineceği yeri nasıl kontrol etmesi gerektiğini açıklar.	E.6.1 E.6.2 E.6.3	3.4	T1
BG.12	Yükü indirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklar.	E.8.1 E.8.2 E.8.3 E.8.4 E.8.5	3.5	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.1	Makinenin hareket, yürüyüş ve dönüş sistemlerini kontrol ederek kontrol sonucunda tespit ettiği arızaları yetkiliye bildirir.	C.1.2	1.1	P1
BY.2	Makinedeki iç-dış acil stop butonlarının işlevini kontrol ederek kontrol sonucunda tespit ettiği arızaları yetkiliye bildirir.	C.1.6	1.1	P1
BY.3	Makinenin motor yağı, soğutma suyu, tambur yağı, hidrolik sistem yağı, şanzıman yağı ve hava filtresi kirlilik seviyesi kontrollerini yaparak eksiklikleri tamamlar.*	C.1.7	1.1	P1
BY.4	Tambur halat sarım durumunu kontrol ederek kontrol sonucunda tambur yivlerinde veya halatlarda aşınma, ezilme ve benzeri belirtileri yetkiliye bildirir.	C.1.8	1.1	P1
BY.5	Kanca kapasite etiketi ve emniyet mandalını kontrol ederek kontrol sonucunu yetkiliye bildirir.	C.1.13	1.1	P1
BY.6	Dizel motoru yakıt, su ve çökelti tahliyesini yapar.*	C.1.18	1.1	P1
BY.7	Lastik tekerlekli makinalarda lastik hava basıncını kontrol ederek, lastik hava basıncını katalog / işletme değerlerine uygun hale getirir.	C.1.19	1.1	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.8	Ataşman pimlerinin greslemesini yapar.	C.1.21	1.1	P1
BY.9	Kabin koltuğunun ayarını yapar.	C.2.1	1.2	P1
BY.10	Kabin cam sileceklerinin çalışırılığını ve fiskiye suyunu kontrol ederek kontrol sonucunda tespit ettiği uygunsuzlukları yetkiliye bildirir.	C.2.2	1.2	P1
BY.11	Vinç aydınlatma sisteminin fonksiyonelliğini kontrol ederek kontrol sonucunda tespit ettiği uygunsuzlukları yetkiliye bildirir.	C.2.3	1.2	P1
BY.12	Makine aktif halde iken çalışma ekranındaki uyarıları kontrol ederek tespit ettiği uygunsuzlukları yetkiliye bildirir.	C.2.12	1.2	P1
BY.13	Vinç yürüyüşünün fonksiyonellik testlerini talimatına uygun olarak yaparak tespit ettiği uygunsuzlukları yetkiliye bildirir.	C.2.14	1.2	P1
BY.14	Limit- switchlerin çalışırılığını talimatına uygun kontrol ederek kontrol sonucunda tespit ettiği arızaları yetkiliye bildirir.	C.2.15	1.2	P1
BY.15	Bom kaldırma- indirme dönüş fonksiyonellik testini yaparak test sonucunda tespit ettiği arızaları yetkiliye bildirir.	C.2.27	1.2	P1
BY.16	Mobil vincin kabin içi temizliğini yapar.	C.5.1 C.5.2	1.5	P1
BY.17	Bom kanca yüksekliğini ayarlar.	D.1.2	2.1	P1
BY.18	Vinç destek ayaklarını toplar.	D.1.3	2.1	P1
BY.19	Kumanda kolu veya levheleri yardımıyla vinci talimatlarına uygun olarak hareket ettirir.	D.1.5	2.1	P1
BY.20	Çalışma sahasının durumuna göre yükün indirme ve kaldırma mesafe ayarını yaparak hiza alır.*	D.3.1	2.3	P1
BY.21	Vincin destek ayaklarını çalışma sahasına göre açar.*	D.4.2	2.4	P1
BY.22	Vincin tam terazide olmasını sağlar.*	D.4.3	2.4	P1
BY.23	Yüksüz halde bekleme yaparken, makineyi park pozisyonuna getirir.	D.5.2	2.5	P1
BY.24	Operasyon/ iş sonunda makineyi belirlenen park yerine götürür.	D.7.1	2.7	P1
BY.25	Makineyi talimatına uygun şekilde park pozisyonuna getirir.	D.7.2	2.7	P1
BY.26	Vincin destek ayaklarını zemine indirir.	D.7.3	2.7	P1
BY.27	Makinenin kabin içi sistemlerini işlem sırasına göre durdurur.	D.7.4	2.7	P1
BY.28 ¹	Kontrollü hareket ederek yükü bulunduğu yerden yavaşça ayırarak ağırlık, denge kontrolü yapar.*	E.4.2	3.2	P1

¹ Bu ifadenin ölçme değerlendirilmesinde sapanıcı görev alır.

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.29	Kontrol ve dengeleme sonuçlarına göre kaldırma işlemini gerçekleştirir.	E.4.5	3.2	P1
BY.30 ²	Yükü güvenli yükseklikte kaldırır.*	E.4.6	3.2	P1
BY.31 ³	Yükü güvenli mesafeye kaldırdıktan sonra yükün bırakılacağı yer yönünde kontrollü bir şekilde döndürür.*	E.5.1	3.3	P1
BY.32 ⁴	Bom hareketleri ile yükün havada/ askıdaki salınımını en düşük seviyeye indirerek yükü ineceği yerin hizasına getirir.	E.5.2	3.3	P1
BY.33 ⁵	Yükü düşük hızla kontrollü şekilde hedeflenen yere indirir.	E.8.1	3.5	P1
BY.34	Çalışma alanında İSG ile ilgili bulundurulması gereken ikaz ve uyarı levhalarına uyar.*	A.2.1 A.2.2	4.1	P1
BY.35	İş sağlığı ve güvenliği için gerekli KKD'leri (baret, çelik burunlu ayakkabı, reflektif yelek, kulaklık, mekanik işlere uygun eldiven ve benzeri) kullanır.*	A.1.1	4.2	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar.

² Bu ifadenin ölçme değerlendirilmesinde sapancı görev alır.

³ Bu ifadenin ölçme değerlendirilmesinde sapancı görev alır.

⁴ Bu ifadenin ölçme değerlendirilmesinde sapancı görev alır.

⁵ Bu ifadenin ölçme değerlendirilmesinde sapancı görev alır.

YETERLİLİK EKLERİ**EK 1: Yeterlilik Birimleri**

11UY0028-3/A1 İş Sağlığı ve Güvenliği ile Çevre Koruma
11UY0028-3/A2 Mobil Vincin Operatörlüğünde Genel Mesleki Bilgi ve Uygulama Becerisi

EK 2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

ACİL STOP BUTONU: Tehlike anında basıldığında hareketi sonlandıran butonu,

BOM: Mobil vinçlerde ana şase ve cendereye bağlı kargo halatların makaralarla üzerinden geçtiği kaldırıcı aksamı,

ELLEÇLEME: Yükleme, boşaltma, aktarma, istifleme ve yığma işlemlerini,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

JOYSTICK: Vinçte, dört boyutlu; bom yatma, bom dikme, aşağı, yukarı, sağ, sol, kendi ekseninde dönüş hareketleri ile vincin yürütülmesini sağlayan kumanda kolunu,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

LIMIT-SWITCH: Sonlandırma emniyet sensörünü,

OPERATÖR: İş makinelerini kullanan ehliyetli ve vasıflı elemanı,

SAHA: Yayaların erişimine kısmen veya tamamen kapalı olan, yük elleçleme ve teknik işlere ayrılmış, operatörün görev yaptığı her türlü inşaat ve üretim gibi faaliyet alanlarını,

SAPAN: Bağlayarak yükü kaldırmaya yarayan alt ekipmanı,

SAPANCI: Sapan kullanan işçiyi,

İŞARETÇİ: Uluslararası kabul görmüş işaretlerle iş makinesi operatörünü yönlendiren, vinç ehliyeti ve/veya işaretçi belgesine sahip vasıflı elemanı,

TAMBUR: Halatın sarılı olduğu yivli merdaneyi,

VİNÇ: Bir yükün her türlü inşaat ve üretim alanında elleçleme yapılmasını sağlayan iş makinesini,

VİRA: Yukarı yönü,

YÜK: Vinçle elleçlenen proje yükleri ve kuru yükleri,

ifade eder.

EK3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) mesleki yeterlilik belgesine sahip kişiler, meslekte yatay ilerleme yolları kapsamında, birimlerde tanımlanan ilave öğrenme çıktılarını edindikleri ve sınavlardan başarılı oldukları takdirde Dozer Operatörü (Seviye 3), Ekskavatör Operatörü (Seviye 3) ve Greyder Operatörü (Seviye 3) mesleki yeterlilik belgelerine sahip olabilirler.

EK 4^(*): Değerlendirici Ölçütleri

Değerlendiricinin aşağıdaki alternatiflerden en az birini sağlıyor olması gerekmektedir:

- Mühendislik, teknik eğitim, teknoloji fakülteleri ile meslek yüksekokullarının iş makineleri, makina veya otomotiv bölümlerinin herhangi birinden mezun olup, ilgili alanda en az 3 yıl eğitmen olarak çalışmış olmak,
- İlgili meslek dalını kapsayan işlerde en az 3 yıl mühendis, tekniker veya teknik öğretmen olarak çalışmış olmak,
- Meslek lisesi mezunu olup mobil vinç operatörlüğü mesleğini kapsayan işlerde en az 10 yıl süreyle çalışmış olmak,
- Mühendislik, teknik eğitim, teknoloji fakülteleri ile meslek yüksekokullarının iş makineleri, makina veya otomotiv bölümlerinin herhangi birinden mezun olup, yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarında en az 3 yıl boyunca çalışmış ve ilgili yeterliliğin en az 30 adet performans dayalı sınavının ölçme ve değerlendirmesinde sınav yapıcının yanında görev almış olmak.

Yukarıdaki özelliklere sahip olan ve ölçme değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere ilgili alanda sınav ve belgelendirme kuruluşları tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili ulusal meslek standart(ları), ölçme değerlendirme ve ölçme – değerlendirmede kalite güvencesi, İSG konularında eğitim sağlanmalıdır.